

Макророния

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

АБОНАМЕНТЪ:

България: за година 300;
 7/8 година 150; 3 мес. 80 лева.
 Странство: година 600; 1/2 год.
 300 лв.; 3 мес. 160 лв. Америка:
 за год. 6 долари; 1/2 год. 3 дол.

Броятъ 1 левъ**ОБЯВЛЕНИЯ:**

На кв. см. 2 лв.
 Малки обявления на дума 50 ст.
 Въ крониката на редъ . 8 лв.
 Годишни и вѣнчални . 40 лв.

Редакция и администрация, пл.
 „Славейковъ“ № 1.

Телефонъ № 2891.

ВСЪКИДНЕВНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, КУЛТУРЕНЪ ЖИВОТЪ И ИНФОРМАЦИЯ

Директоръ: Г. Кулишевъ

Милостъ, Тодоре!...

Следъ принудителното възнаване на Йорданъ Бабамоу, Щипъ се успокои. Локантото на чичо Григоръ и механикът по Ики-капили ханъ се съживиха. Много млъчно-бѣла мастика се изпи и много маслини и кипиритки се изядоха за мезе тая вечеръ. Неспойна остана само малката душица на Йордана. Криво-лъво тая нощъ той стигна въ Скопие, като прегърпъ изъ пята остригъ подигравки на турчинъ фаятонджия.

На другия денъ Йорданъ, съкрушенъ, влѣзна въ сръбското консулство.

— Много бързо ми се явявашъ! — намуси се консултътъ, като видѣ жалката фигура на госта и като предугади случилото се. — Посрѣщнаха ли те както трѣбва съгражданитѣ ти въ Щипъ?

— Посрѣщнаха ме, Ваше превъзходителство, и телеграфически ме изпратиха... Питатъ и за васъ, кога ще ги посетите, — идоса се и Йорданъ.

— Виждамъ, виждамъ какъ си изпратенъ. Иди хей тамъ въ аптеката и пий единъ седличъ. Вземи и валериана... Това може да те успокои...

— Адъ, Ваше превъзходителство! Котило на усойници... Това не е градъ! Гнѣздо сѣкашъ на

развѣлнувани оси. — Биха ме и ме обраха... — излъга гостътъ.

Консултътъ разбра на къде бие Йорданъ:

— И те обраха? — рече — Иди при секретаря да получишъ малко пари. Иди се следъ туй да починешъ. Време има, Ще помислимъ какво трѣбва да се направи...

* * *

Следъ два месеци отъ тая случка есенъта въ Щипъ бавно навлѣзе. По Куилака и Хисаря пропъзяха жълти мъгли. Слънцето почна рано да гинѣ задъ Клисура. Юрушкитѣ коли, пълни съ сочно и сладко грозде, заскърнаха по калдарѣменитѣ сокаци на града. И презъ една топла нощъ на тая есенъ, Йорданъ Бабамоу пакъ влѣзна въ Щипъ. Влезна потайно, съ упорита вѣра, че сега ще успѣе. Страститѣ, волята и изблицитѣ на гнѣвъ вече бѣха локализираны въ града. Тригодишното дѣло на Груевъ и Дѣлчевъ бѣше извършило чудо. Тѣхнитѣ достойни ученици и приемници: Тодоръ Лазаровъ и Мише Развигоровъ поеха здраво въ ржцетѣ си о р г а н и з а ц и я т а и превъзпитаха народа. Градътъ не можеше да се познае. Преди да се предприеме нѣщо, обмисляше се здраво. Винаги се работѣше планомерно и внима-

телно. Пълно спокойствие и непоколебима вѣра за бѣдещи успѣхи се четѣше по лицата на щипяни.

Йорданъ Бабамоу отседна у свои роднини въ махалата „Тузлиня“. Още като стигна въ града, направи му впечатление царувашето спокойствие. Не му думката тенекета, не го изгониха. На другия денъ плахо излезна изъ града. Той се поразходи и даже отиде въ локантото на чичо Григоръ, дето си поржча и кафе. За голѣмо чудо, чичо Григоръ заповѣда на чирака да му свари кафе, но пари не му взе.

— Гостъ ни си и те черпя. Дръжъ тия пари за себе си. — рече му.

Гражданитѣ го отбѣгваха, но не го безпокоеха. Никой дума не продумваше съ него. Йорданъ протри ржце и се зарадва:

— Тукъ има промѣна — помисли си. — Трѣбва да се действува смѣло.

Следъ една седмица почна да обикаля еснафитѣ изъ чаршията и да имъ показва кесии съ злато. Т о в а б ѣ ш е съблазънта, следъ която идваха предложенията... А когато организацията се напълно увѣри въ скритата мисия на родоотстъпника, рѣши да действува...

* * *

Бѣше хладна, почти студена нощъ. Тежки облаци висѣха отъ небето ха-ха да се спукатъ. Личеше, че ще вали. Дълбокъ мракъ

обгръщаше щипскитѣ улици. Дериято се бѣше прибрало на топло въ махаленската фурна. Само стапътъ на пазвантина се отекваше тукъ-тамъ изъ тъмнината. Йорданъ Бабамоу се бѣше прибралъ рано тая вечеръ. Разхвърленъ около разгорещения мангалъ, той бѣше разтворилъ две свилени кесии и броеше златнитѣ наполеони...

Внѣтъ нѣщо изпрѣщя надъ низкия зидъ. Двѣ керемиди паднаха и се счупиха на плочитѣ въ двора. Комшийското куче се пробуди и залаа. Тихо и бързо дае сѣнки минаха по чардака и още побързо влѣзнаха въ стаята. Йорданъ до като да се съвземе, острието на една черкезка кама се допрѣ до гърдитѣ му и надъ главата му зина дулото на единъ нагантъ.

Неочакванитѣ посетители бѣха Тодоръ Лазаровъ и Мише Развигоровъ.

— Стой и не мърдай! — викнаха му тѣ едногласно. И като огледаха стаята и видеаха разсипаното по пода злато, почнаха да се смѣятъ:

— Че тѣ си билъ много богатъ бе, Йордане!

Йорданъ и да искаше, не можеше да се помръдне. Предъ вида на юнацитѣ съ насоченото оржие, той занѣмъ като изтуканъ.

— Сърби ще правишъ въ Щипъ, а? Сърби въ Щипъ! —

изкрѣска Тодоръ. — Кой те наведе на тая мисль?

— Мръсно изчадие! — викна Мише. — Довлекълъ си златото на Бѣлградъ да ни съблазнявашъ!

— Вземете го! ... Давамъ ви го! ... Само пощадете живота ми! ... — глухо простена Йорданъ.

Тодоръ се наведе, събра съ дветѣ си шепи отъ пода колкото можѣ злато и силно го метна въ лицето на родоотстъпника. Златнитѣ монети се прѣснаха изъ стаята.

— Давамъ ни злато, а? Смѣташъ ни за разбойници и мислишъ, че идваме да те обсеремъ, треперко никакъвъ! Ние не щемъ твоего злато...

И като отиде до вратата на стаята, която се съобщаваше съ потона на кжщата, отвори я бързо и рече:

— Виждашъ ли? Въ цѣлата кжша сме само ние тримата. И родинитѣ ти ржка вдигатъ отъ тебе...

И наистина, потона на кжщата бѣше празенъ. Предупредени за това, което щѣше да се върши вкжщи тая вечеръ, родинитѣ на Бабамоу бѣха напуснали дома скрито и отишли да спятъ другале. Тон фактъ още по-вече изплаши Йордана. Той вече виждаше костеливия образъ на смъртта предъ себе и, като падна на колѣне, глухо простена:

— Милостъ, Тодоре! Пощадите ме, Мише!

— Кална и низка душо! — викна му Тодоръ. — Като баба треперишъ за живота си. Не се плаши! Не дойдохме тукъ да те убиваме! Малко ни е потрѣба твоята нечиста кръвъ. Не сме нито убийци, нито разбойници. Дойдохме само да ти кажемъ, че ти по-вече нѣмашъ работа въ Щипъ. Ставай и се облачай. Оттатѣкъ Каменикъ мостъ те чака кола. Хвърли се въ нея и върви по дяволитѣ, безъ да се обръщашъ назадъ... А ако още веднажъ се осмѣлишъ да ни дойдешъ тукъ... — И той му посочи нагана. — Всичко ще е свършено!...

* * *

Жълтъ като восъкъ, треперящъ и изтрѣпналъ, Йорданъ прибра разхвърляното по пода на стаята злато, взе си куфарчето и се спусна отъ Тузлиня къмъ Каменикъ мостъ. Той намѣри подъ Пребѣтъ колата, метна се въ нея, прекръсти се два пѣти и се изгуби въ тъмнината.

Отъ тогава Йорданъ Бабамоу нито се чу, нито се видѣ. Чакъ следъ войнитѣ, когато сърби останаха въ Щипъ, той дойде въ родния си градъ и стана народенъ избраникъ отъ Брѣгалнишкия окръгъ.

П. Завоевъ